

עבודת השם

כרלת "בלאנד"

בטרם גמר חצי דג נמאסה עליו נפשו ואמר אינני יכול לאכול יותר, אלקה מכות. והתחילו להלקותו ובטרם ילקה מחצית מכות צוח אני לא יכול לסבול יותר מכות אשלם את הקנס. ונמצא שגם אכל גם לקה וגם שילם. כך פרעה שיעבד את ישראל במצרים אמר לו הקב"ה "שלח את עמי ויעבדני" או תילקה או תשלם שכר שעבודם ויען פרעה "מי ה' אשר אשמע בקולו לא ידעתי ה' וגם את ישראל לא אשלח" אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך שתשלם ותילקה ותשלם להם שכרם. עשרת המכות נערכו כשנה, כל מכה היו מכריזים בכל מצרים במשך שלושה שבועות ובשבוע הרביעי היתה המכה לכל השבוע. וגם כך היה משפט המבול 12 חודש, וכן כך הוא משפט רשעים בגהנום 12 חודש.

"ויהיה הלך לפניהם יוםם בעמוד ענן, לנחתם הדרך..." (בשלח ינכא) וזה משל למלך שהיה יושב ודן ובניו עומדים על ידו. בלילה נטל את האבוקה והלך לפניהם כדי להאיר להם את הדרך. באו גדולי המלכות וביקשו ליקח ממנו את האבוקה ואמרו: בשבילנו נאה ללכת לפני הבנים להאיר להם. אמר להם המלך: זה שלקחתי האבוקה בידי אין זה מפני שחסרים לי עבדים, אלא כדי להראות את חיבתם של בני בפני כולם, כדי שכולם יחלקו להם כבוד. וכן כאן ביקש הקב"ה להראות לכל אומות העולם עד כמה הוא מחבב את בני ישראל כדי שיתיראו מהם ויבאו לחלוק להם כבוד. כי הקב"ה הוציאם למסע זה כדי ללכת עמם במדבר והוא ית' עמם. וזה היה בשכותו של אברהם שליווה את המלאכים בשעה שיצאו מביתו, כי כן אומר הכתוב: ואברהם הולך עמם לשלחם (מעם לוועז).

"ויסע מלאך האלהים, ההלך לפני מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל..." (בשלח יד"ט) והיה עושה כן עמוד הענן כדי להבדיל בין ישראל למצרים, כי המצרים היו מטילים לעבר בני הרבה חצים ובליסטראות כדי להורגם. וכן בא עמוד הענן ועמד מאחוריהם כדי לקבל את החצים. וכתבנו כי ביום היה עמוד הענן ובלילה היה מסתלק עמוד הענן ובמקומו בא עמוד האש, אבל באותו לילה שהיה ליל שביעי של פסח, לא נסתלק עמוד הענן כהרגלו. אלא נסע

"וַיְהִי בְשֶׁלַח פְּרַעֲהַ אֶת־הָעָם, וְלֹא־נָחַם אֱלֹהִים..." (בשלח יג"ז) כלומר, לפי מה שראינו קודם כי בני אפרים טעו בחשבון ויצאו ממצרים שלשים שנה קודם הזמן כדי ללכת לארץ כנען. אז באו עליהם הפלשתים והרגו את כולם והניחו את גויותיהם בשדה ולא קברו אותם. ועד היום מוטלים עצמותיהם חמרים חמרים באמצע הדרך. ולכן אמר אלהים אין טוב להנחות אותם דרך ארץ פלשתים, שמא יראו את עצמות אחיהם מוטלים בדרך, ויתפחדו ויחזרו למצרים. כי אע"פ שבני ישראל ידעו כיצד אירע דבר זה, אבל לדעת ולהרגיש הם שני דברים נפרדים, כי בוודאי בשעה שיראו את אחיהם מוטלים מתים יכנס דמיון בליבם והם ישובו. ומסיבה זו סיבב אותם הקב"ה מן הדרך הישרה בדרך ארוכה והובילם דרך פני המדבר לים סוף. ומכאן יכול אדם ללמוד עד כמה הוא צריך להרחיק עצמו מעבירה. שהרי אנו רואים כי הקב"ה בכבודו ובעצמו לא הוביל אותם בדרך הקצרה מחשש שמא יחזרו למצרים. וזה שאמר הכתוב פן ינחם העם ראו כמה עם ישראל מפונק אחרי כל כך הרבה ניסים ודרך הטבע שמים יורדים מהשמים ולחם עולה מן ארץ והקב"ה הוריד להם לחם מן השמים ומים מין הארץ בארה של מרים ועל זה נאמר לא נחם אלוהים דרך ארץ פלישתים אלא עשה להם ניסים מעל הטבע. הקב"ה סיבב הכל למען יראו ויראו לדורות ומזה ישאבו את האמונה לכן נאלץ לתת עשר מכות על מיצרים ולא מכה אחת שנאמר ויחזק ה' את לב פרעה ולא שילח את עם ישראל. אך בכל זאת פרעה ניקרא רשע כי ישנם מכות שהוא בעצמו יתחרט והיתקש לא לשלח את עם ישראל ועל עקשנותו נענש מידה כנגד מידה משל למה הדבר דומה? למלך שאמר לעבדו, הבא לי דגים מהשוק. הלך והביא לו דג מסריח ומקולקל. אמר לו המלך לעבדו: בחר לך אחד משלושה עונשים שאני מטיל עליך, או שתאכל את הדג, או שתלקה מאה מכות, או שתשלם 100 זהובים. אמר העבד אני מעדיף לאכל. וכשהתחיל לאכול

16:57 **כניסת השבת**
 17:58 **צאת השבת**
 17:20 **שקיעה**
 18:32 **ר. תם**
 6:36 **הנץ**
הפטרה: "ותשר דבורה"

לאחוריהם ונכנס בין מחנה פרעה ומחנה ישראל. ואותו ענן היה חציו חשוך וחציו מאיר. והיה הענן והחושך לצד המצרים. והצד השני המואר היה כלפי ישראל. ולכן לא קרב מחנה למחנה כל הלילה כי מאחר שהמצרים היו בצד החושך לא ראו כיצד לשלח את החיצים כי לא ידעו היכן הם.

"וַיָּבֹאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּתּוֹךְ הַיָּם, בַּיַּבְשָׁה..." (בשלח יד'כב)
כתוב "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים" ואילו כאן שינה הכתוב את הלשון וכתב בתוך הים ביבשה מה פשר שנוי הלשון? וגם צריך להבין מדוע להלן כתוב "והמים להם חמה" דהיינו חומה בלי אות ו' שעל זה דרשו חכמינו שנתמלא עליהם חמה? והביאור הוא שבבני ישראל היו

שני סוגים, היו אנשים צדיקים המאמינים בה' ובעלי בטחון, והם קפצו תיכף לים עד כי באו מים עד נפש, וכמו שאמרו רבותינו שנחשון בן עמינדב קפץ ואחריו של שבט יהודה, והנה אמרו במדרש שהיה קטרוג מה נשתנו אלו מאלו? הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה, והשיב השם יתברך, זכות האמונה והבטחון כדאי להם. אם כן יש לומר שלגבי אותם שהלכו מקודם בתוך הים באמונה ובביטחון, כתוב ויבואו בני ישראל בתוך הים, ואחרי זה היה היבשה, ולכן המים היה להם חומה, אבל אותם שלא היו מאמינים כל כך עד שראו בעיניהם היבשה בתוך הים, דהיינו קודם יבשה, עבורם היה המים חמה, כלומר שהיה קטרוג הנ"ל מה נשתנו אלו מאלו (לבוש יוסף).

סיפור בהגשבים הגומל לחייבים חלק א

בעיני תושבי העיר ויטבסק הם נחשבו מנודים, ולא הורשו להיכנס לבית-הכנסת. אלה היו ימיה הראשונים של תנועת החסידות, וההתנגדות כלפיה הייתה עזה. החסידים המעטים שהתגוררו בוויטבסק סבלו רדיפות קשות, אך ניחמו את עצמם באומנם, שאילו היו המתנגדים זוכים להכיר את המגיד ממזריטש, לא היו נוהגים כן. כשגברו הרדיפות, לא הייתה להם ברירה אלא להקים 'שטיבל' משלהם, שבו יוכלו להתפלל כאוות-נפשם, באווירת ההתלהבות והחמימות המיוחדת לחסידים. הקמת ה'שטיבל' הייתה לזרא בעיני המתנגדים, והם החליטו כי כל חתן יידרש לחתום בכתב-ידו לחותנו, שרגלו לא תדרוך במשכנם של החסידים. אברך יקר, למדן מופלג, היה בוויטבסק. הוא היה סמוך על שולחן חותנו, ואת כל עיתותיו השקיע בלימוד התורה. יום אחד טרדה את מנוחתו קושיה חזקה. לא נמצא מי שידע להשיב עליה, וגם כשחיפש בספרים לא העלה דבר. התהלך האברך חסר-אונים, ולפתע נזכר בבית-מדרשם של החסידים. "ספרייה גדולה להם, עמוסה ספרים ישנים וחדשים", הרהר בליבו. כוח פנימי דחף אותו לגשת ל'שטיבל' ולחפש שם את מבוקשו. ההתלבטות הייתה קשה. חותנו העשיר עמד בראש המאבק עם החסידות. הוא, האברך עצמו, התחייב בחתימת ידו שלא להיכנס אל ה'שטיבל' החסידי. איך יוכל לעשות זאת? אולם הקושיה לא הרפתה ממנו, וערב אחד יצא בלאט מביתו אל בית-מדרשם של החסידים. מיד פנה לארון הספרים ושקע בין דפיהם. את התשובה לשאלתו לא מצא, והוא קם לחזור לביתו, אולם אז נפגשו עיניו בחסיד שלמד בדיוק אותה סוגיה. שטח האברך לפני האיש את קושייתו, והלה ענה לו עליה מיד, בבהירות ובפשטות. הדברים הקסימו את האברך והוא נוכח כי לשווא השמיצו את החסידים, בטענה שאין הם למדנים. בליבו נוצר סדק ביחסו אל החסידים. מפעם לפעם הוסיף לבקר ב'שטיבל'. שאלות רבות עדיין העסיקו אותו על דרכה של החסידות. מדוע הם מתפללים בשעה מאוחרת. למה בית-הכנסת משמש גם להתוודעויות-רעים, שלא כאווירה הרצינית והקריירה בבתי-כנסת אחרים, ועוד. חסידי המגיד הסבירו לאברך כי בית-הכנסת הוא בעיניהם דירת-קבע, ולכן מורגשות בו שמחה וחמימות אמיתיות. עוד אמרו לו כי התפילה היא עבודה שלב, ולכן היא דורשת הכנה רבה ואורכת זמן. ההסברים קירבו את ליבו של האברך, אולם החסידים הוסיפו ואמרו כי כל עוד לא ראה בעיניו את רבם, המגיד ממזריטש, לא יוכל לעמוד על הבנת הדברים לעומקם. בליבו של האברך התעוררה תשוקה עזה לנסוע למזריטש ולהתראות פנים עם הרבי. חודש אלול הגיע. חסידי ה'שטיבל' התארגנו לנסוע אל רבם, לקראת הימים הנוראים...
ההמשך ב'ה בשבוע הבא!

פינת ההלכות ע"פ ילקוט יוסף "דיני הדחת כלים וטבילתן בשבת" כרך ד.

יד אם הצטברו הרבה כלים מלוכלכים, ואם לא ידיחם

בשבת הדבר יגרום להפצת ריח רע, או שלא יוכל

להיכנס למטבח, מותר לו להדיחם בשבת, שהרי אין

כוונתו בהדחה משום הכנה לימות החול, אלא משום

סידור הבית. [ילקוט יוסף שבת כרך ד' עמוד טו]

טו בתי חולים שיש להם צורך מטעמי היגיינה להדיח את

הכלים אחר הסעודות בשבת, למרות שאין בכלים אלה

שום צורך לשבת, יש להקל בזה. [ילקוט יוסף שבת כרך ד עמוד

טו בהערה]

טז אף אם האיניו יהודי ידיח הכלים במים חמים

מהבזילר, אין צריך למונעו, שעושה על דעת עצמו.

[ילקוט יוסף שבת כרך ד עמוד טז בהערה]

יז אם יודע שיצטרך לאכול בשבת סעודה נוספת לאחר

סעודה שלישית, מותר להדיח את הכלים הנצרכים לו,

אף לאחר סעודה שלישית. [ילקוט יוסף שבת כרך ד עמוד כ]

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יזכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת שלום	רבקה בת כאגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:

יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com

כמו כן ניתן להוריד את העלון באתר "לדעת" עלונים לשבת